

man kan gjøre ved Hjælp af disse Midler til kirkelige Formaalets Fremme. Jeg sætter ikke blot Maalet saaledes, at man i Diebliffet skal være istand til at udrede passende Lønninger, og at man maa have Midler til Pensioner og til Understøttelser i forskjellige Retninger, men mit Formaal gaar videre. Det er nemlig aabenbart, at der paa mange Steder i Landet er stor Trang til Foranstaltninger i kirkelige Formaalets Interesse; særlig skal jeg nævne Sylland, men det gjælder i høiere eller ringere Grad om alle Landets Dele. Nu ere vi saaledes stillede, at vi mangle Midlerne til at skaffe det tilveie, her er Tale om, eller man maa skaffe dem tilveie paa en langvarig, trøttende, ofte pinlig Maade, idet man tager Indtægter fra Kalbet og opsparer dem og venter, til det bliver saa stor en Sum, saa man kan opnaa Formaalet, om end tarveligt. Paa mange Steder kan dette ikke engang lade sig gjøre, fordi der ikke er Midler at henlægge. Der er altsaa en stor Trang til Foranstaltninger i kirkelig Interesse, og denne Trang giver sig tilføende dels derved, at man mangler Kirkebygninger, dels Midler til Lønninger for de Geistlige. Ofte er jeg kommen til Nagsdagen i saa Henseende; altid har jeg vel ikke faaet Afslag, men jeg har faaet den Slags Anvisninger paa vidtgaaende og omfattende Understøttelser og den ene Gang mere vidtgaaende og mere omfattende end den anden, at det falder temmelig nær sammen med en Afvisning. Jeg tror derfor, at jeg kan sige, at Erfaringen har vist, at det er vanskeligt at opnaa Midler til at opbygge en almindelig anerkjendt tilstedeværende Trang. Jeg venter, at man ved at inddrage Midlerne i en kirkelig Fond vil have lettere Udgang til at faae den omtalte Trang afhjulpen. Det er altsaa ogsaa et Formaal, jeg tror, at man særlig maa fastholde. Men i hvert Tilfælde — jeg udtaler det med stor Bestemthed —, jeg gaar ikke ind paa for mit Vedkommende at inddrage Midlerne i Statskassen og derved maaske engang plyndre Folketirken, jeg gaar ikke ind derpaa. Jeg vilde haabe, at de ærede Medlemmer vilde for deres Vedkommende gjøre sig det klart, hvad deres Formaal er, udtale det uforbeholdent. Lad os saa diskutere Sagen. Efter det, anser jeg det for muligt, at vi kunne komme til en Overenskomst, thi ere vi først enige om Hovedpunktet, bliver alt det Andet af underordnet Interesse. Der er nu f. Ex. Spørgsmaal om Lønningerne. Ja, det har en stor Betydning; men jeg anser det for overflødig at diskutere dette Spørgsmaal, før vi ere enige om, hvad Hovedformaalet er; ere vi enige om Hovedformaalet, siger jeg, vil det Øvrige give sig af sig selv, jeg haaber i det Mindste, at det maa ske. Ogsaa jeg anser det for muligt, at vi saa kunde

komme til en Overenskomst, men lad os se at blive enige om Hovedspørgsmaalet, hvad Formaalet er.

Udvalgets ærede Medlemmer have ikke alle været enige, men Udvalget har delt sig i et Mindretal af 4 Medlemmer og et Flertal, der for en væsentlig Del bestaar af Udvalgets øvrige Medlemmer. De 4 Medlemmer, der danne Mindretallet, have udtalt sig i Betænkningen paa den 3die Side om deres Standpunkt. Jeg tilføier, at det har været mig meget ukjært at se, at disse 4 Medlemmer paa visse Betingelser ere gaaede ind paa at inddrage Kirkens Midler i Statskassen og lade dem forvoide der uden videre. Jeg havde ikke ventet det, og jeg beklager, at det er sket, at man her har givet sit Minde til at inddrage i Statskassen en Fond — thi det ere jo dog i Gjærningen de kirkelige Midler nu —, der kan bære sig selv, medens man villig har sluttet sig til at opretholde en anden Fond, der ikke kan bære sig selv, ved Tilskud af Statskassen. Hvorledes disse to Ting egentlig skulle bringes i Samklang, er mig mindre klart. Men i ethvert Tilfælde: Jeg gaar ikke ind derpaa, og jeg sætter altsaa her et bestemt Nei ogsaa imod Mindretallets Tilslutning til denne Sag. Naar det ærede Mindretal har udtalt som sit Formaal her i Betænkningen, at det „maa fastholde den Fordring, at den faste Pengeløn bestemmes saaledes, at Totalbøbet af Lønningerne nogenlunde svarer til de nuværende Indtægtsbøbs Sum, dog med Fradrag af Offer og Accidenter“, da er det aabenbart mindre heldigt affattet og bør korrigeres ved, hvad den ærede Ordfører for Mindretallet (Klein) nylig har sagt; thi det ærede Mindretals Formaal er jo ikke dette at bruge Alt til Lønninger, der er mange andre Udgifter, der skulle afholdes af disse Midler. Jeg skal dog ikke opholde mig videre ved denne Udtalelse, da den har fundet sit Korrektiv i det ærede Medlems Udtalelse nylig. Det ærede Medlems Mening er aabenbart ikke væsentlig forskjellig fra, hvad der i det Lovforslag, der blev fremsat i Samlingen 1875—76 fra min Side, var udtalt om Indtægten og den dertil passende svarende Udgift. Efter den der foretagne Beregning, vil der være et Overskud aarlig af 235,000 Kr.; jeg føier til, at alle Indtægter ere moderat anslaaede, saa at der er en høj Grad af Sandsynlighed for, at Overskudet vil blive større, selv om Udgiften i nogle Enkeltheder maatte vise sig større end beregnet. I ethvert Tilfælde vil der, saaledes som Balancen her er opgjort, ifølge en overveieende Sandsynlighed blive et stort Overskud, der kan komme til Anvendelse til videregaaende kirkelige Formaal af den Bestaaenheit, jeg nylig betegnede, og jeg føler mig overbevist om, at det ærede Mindretals Betragtning ikke væsentlig afviger fra